

Informace o průběhu auditu EK (UMB/2019/003/CZ)

V lednu 2019 se uskutečnilo auditní šetření orgánů Evropské komise. Auditóři ve svém Oznámením o předběžných zjištěních v červnu 2019 uvedli, že nebyla českým řídicím a kontrolním systémem zajištěna účinná kontrola, čímž mohlo mimo jiné dojít k porušení pravidel týkajících se střetu zájmů. Komisioní orgán postavil svou interpretaci a dosavadní stanoviska na výkladu národní legislativy České republiky.

Dne 16. září 2019 zaslal SZIF k rukám Evropské komise stanovisko České republiky k těmto předběžným zjištěním. Podle oficiálního právního stanoviska se ustanovení české legislativy o střetu zájmů nevztahuje na činnost SZIF, neboť SZIF není poskytovatelem dotací ze státního rozpočtu podle rozpočtových pravidel.

Orgány Evropské komise i přes nesouhlas a rozdílné právní stanovisko SZIF vydaly v listopadu 2019 Prováděcí rozhodnutí, které pozastavilo (vybrané průběžné) platby spojené s Programem rozvoje venkova v programovém období 2014 – 2020. Toto Prováděcí rozhodnutí (a následně upravené Derogační prováděcí rozhodnutí) napadl SZIF u Evropského soudního dvora (Tribunálu) s cílem získat jednoznačný právní titul, podle kterého by mohl v celé záležitosti dále postupovat. Tribunál však rozhodl o odložení rozhodnutí do doby ukončení auditního šetření. Po zveřejnění Prováděcího rozhodnutí Komise (10. 6. 2022) však Tribunál dosud neobnovil soudní jednání v dotčené záležitosti.

Z časového pohledu je nutné ještě uvést, že během bilaterálního jednání (v lednu 2020) se nepodařilo najít shodu a vyřešit rozdílný právní názor Evropské komise a ČR na otázku aplikování legislativy o střetu zájmů na činnost SZIF. Dne 23. února 2021 proto obdržel SZIF formální sdělení, v jehož rámci Evropská komise trvala na existujícím střetu zájmů z důvodu porušení českého ustanovení § 4c zákona o střetu zájmů. SZIF inicioval smírčí řízení, které proběhlo 14. září 2021.

Během probíhajících šetření Komise a před doručením finální zprávy přijal SZIF již 6. září 2019 opatření k zabránění vzniku možné škody.

SZIF tedy pozastavil proplácení projektů dotčeným podnikům, které byly schválené po dni 9. 2. 2017 (po nabytí účinnosti ust. § 4c zákona o střetu zájmů), i přesto, že se neztotožnil se závěry předběžných sdělení auditní mise. SZIF na základě právních analýz dospěl zároveň k názoru, že se nachází v odlišném právním postavení, než poskytovatelé dotací z kohezního fondu. Nebylo tedy dále důvodné ani legální zdržovat dotčené dotace schválené v období od 9. 2. 2017 do 1. 8. 2018, u nichž byly splněny všechny podmínky. **S ohledem na vývoj právního názoru Evropské komise tedy SZIF korigoval rozhodné datum pro pozastavení dotčených projektů a neproplácel (resp. pozastavil administraci) dotace na dotčené projekty schválené po dni 2. 8. 2018** (tj. den nabytí účinnosti nového unijního finančního nařízení č. 2018/1046, zejména čl. 61). Tato právní pozice tak platí do dnešního dne.

Finální auditní zpráva Evropské komise byla doručena České republice v české verzi dne 4. dubna 2022. Výboru pro zemědělské fondy byla finální zpráva předložena 11. května 2022 a dne 10. června 2022 bylo zveřejněno právně závazné Prováděcí rozhodnutí Komise ve Věstníku EU. Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2022/908 se týká mimo jiné i šetření v oblasti střetu zájmů. Součástí vyloučených výdajů je i poskytnutá dotace na konkrétní projekt šetřený z důvodu střetu zájmů veřejného funkcionáře, a to ve výši 30 606,96 €, jehož administrace byla zahájena již před rozhodným datem 2. 8. 2018 (viz Možné dopady auditu). U ostatních projektů, u nichž měla být zahájena administrace po rozhodném datu, SZIF konal obezřetně a s péčí řádného hospodáře a pozastavil jejich administraci. ČR tak žádná škoda nevznikla.

Aktualizace k 1. 8. 2022